

NYHEDSBREV | 2022-2023 | 17. MARTS 2023

Grøn energi: Reform af EU's elmarked og en europæisk brintbank

Reformen af elmarkedet skal sikre mere vedvarende energi, lavere priser og færre udsving i priserne. Der lægges ikke op til grundlæggende forandringer af elektricitetsmarkedet, og danske aktører er forsigtigt positive. Brintbanken skal være med til at sætte fut under et europæisk marked for vedvarende brint.

Reform af EU's elektricitetsmarked

Kommissionen præsenterede den 14. marts 2023 sit længe ventede forslag til reform af EU's elmarked. Forslaget skal modvirke høje og svingende elpriser som følge af blandt andet krigen i Ukraine og det, Kommissionen omtaler som "Ruslands energikrig mod EU".

Forslaget handler om tre områder, der beskrives i grove træk i nedenstående:

1. Fremme af vedvarende energi.
2. Bedre beskyttelse af forbrugerne.
3. Styrkelse af industriens konkurrenceevne ved øget brug af ikkefossil elektricitet.

1. Fremme af vedvarende energi

Andelen af vedvarende energi skal fremmes, dels for at bidrage til EU-klimamål og den grønne omstilling, dels for at forbrugere og virksomheder kan nyde godt af lavere, mere stabile priser.

Forslaget skal gøre det mere attraktivt at investere i vedvarende energi (VE) ved bl.a. øget brug af langsigtede kontrakter, der giver større forudsigelighed og færre risici i forhold til investeringer i VE.

Dette tiltag og de øvrige elementer i forslag skal bidrage til, at EU kan nå målene i [REPowerEU-planen](#) om, at 70 pct. af elektriciteten i EU skal stamme fra vedvarende energi i 2030. Kommissionen bemærker, at hvis dette mål om 70 pct. skal nås, så kræver det en tredobling af VE ift. det nuværende niveau.

2. Bedre beskyttelse af forbrugerne

Forbrugerne skal have ret til langsigtede fastpriskontrakter, der beskytter dem imod svingende energipriser. Forbrugerne skal samtidig have mulighed for at indgå forskellige typer af kontrakter, så de kan udnytte tidspunkterne med lavere priser til eksempelvis at vaske op eller oplade deres elbil om natten.

EU-landene skal desuden indføre forsyningspligtige leverandører, så ingen forbrugere eller udkantsområder ender uden elektricitet.

3. Styrkelse af industriens konkurrenceevne ved øget brug af ikkefossil elektricitet

Kommissionen foreslår at fremme indførelsen af mere stabile langfristede kontrakter såsom elkøbsaftaler, så virksomheder etablerer deres egne direkte energiforsyninger.

Forslaget sætter også ind for at skabe større stabilitet ift. indtægter for elproducenterne. Det skal bl.a. ske ved, at al offentlig støtte til nye investeringer i centrale dele af produktionen af VE og ikkefossil elektricitet (dvs. atomkraft) ledsages af krav om såkaldte "tosidede differencekontrakter" (CFD'er).

CFD'er er kendetegnet ved, at elproducenter og offentlige aktører (typisk staten) indgår en aftale om, at elproduktionen afregnes til et vist prisniveau. Producenten sælger efterfølgende elektriciteten på markedsvilkår. Når markedsprisen er under det aftalte niveau, kompenserer staten producenterne. Til gengæld skal producenterne aflevere midler til staten, hvis markedsprisen overstiger det aftalte niveau.

Umiddelbar modtagelse blandt de danske aktører

Ifølge mediet [EnergyWatch](#) tager Dansk Erhverv (DE) relativt positivt imod forslaget. DE udtrykker skepsis ift. risikoen for detailregulering ift. CFD'er, men omvendt glæde over at der ikke ændres strukturelt på designet af det europæiske elmarked. I samme artikel citeres Green Power Denmark også for glæde over, at der ikke lægges op til en mere grundlæggende reform.

Hvad skal der ske nu?

Kommissionen opfordrer medlovgiverne i form af Ministerrådet og Europa-Parlamentet til at behandle udspillet som en hastende prioritet. Ifølge [Altinget](#) betyder det formentlig, at der bliver arbejdet på en vedtagelse af forslaget inden valget til Europa-Parlamentet i juni 2024. Kommissionen har

dog ifølge [EnergyWatch](#) udtrykt et ønske om, at forslaget er vedtaget allerede inden vinteren 2023.

Forslaget er blandt Folketingets prioriterede EU-sager i 2023. Det betyder, at forslaget bliver særligt grundigt behandlet i Folketingets Europaudvalg og Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg.

En europæisk brintbank

Kommissionen præsenterede den 16. marts udspillet til en EU brintbank, der skal understøtte europæisk produktion og import af bæredygtig brint.

Forslaget skal være med til at nå målet sat i REPowerEU-planen: 20 millioner ton bæredygtig brint i 2030, hvoraf halvdelen skal komme fra produktion i EU og halvdelen fra import.

Brintbanken skal være med til at mobilisere private investeringer i brintproduktion i EU og tredjelande. Det skal bl.a. ske ved at mindske forskellen med prisen i produktion mellem fossilt brændstof og den tidlige fase af brint.

Kommissionen lægger op til, at der skabes en EU-"aktionsplatform" for indkøb af brint. Det skal gøre det muligt at lave fælles indkøb for EU-landene til bedre priser, end hvis hvert land købte for sig.

Hvad koster det, og hvor kommer pengene fra?

Der er på nuværende tidspunkt ikke klarhed over den samlede finansiering af brintbanken.

Kommissionen oplyser dog, at den første aktion vedr. brintproduktion i EU skal finde sted i efteråret 2023 og have et budget på ca. 5,96 mia. kr. (800 millioner euro).

Midlerne hentes fra [den europæiske innovationsfond](#), der er finansieret af indtægter fra det europæiske kvotehandelssystem (ETS) og yder støtte til udviklingen af grønne teknologier.

Kommissionen vil undersøge og vende tilbage til, hvordan aktionerne kan være med til at fremme brintproduktion udenfor EU.

Det bemærkes i forslaget, at størstedelen af investeringerne til fremme af brintproduktion skal komme fra private investeringer. Men Kommissionen vil i tillæg til midler fra innovationsfonden også overveje, om brint skal prioriteres som en del af den kommende suverænitetetsfond.

Hvad er den videre proces?

Kommissionen opfordrer Ministerrådet og Europa-Parlamentet til snarest at vedtage de to direktiver i brint- og gasmarkedspakken ([direktivet om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint](#) og [forordningen om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint](#)) samt forslaget til revision af [direktivet om vedvarende energi](#) (VE-direktivet), da de sager er med til at sætte rammen for brint i EU.

Forslaget er blandt Folketingets prioriterede EU-sager i 2023. Det betyder, at forslaget bliver særligt grundigt behandlet i Folketingets Europaudvalg og Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg.

Vil du vide mere?

Reform er EU's elektricitetsmarked

Kommissionens pressemeddelelse mv. findes [her](#).

Forslag til en ændringsforordning med henblik på at forbedre udformningen af Unionens elmarked er tilgængelig [her](#) (kun på engelsk).

Forslag til en ændringsforordning med henblik på at forbedre Unionens beskyttelse mod kursmanipulation på engrosenergimarkedet kan hentes [her](#) (kun på engelsk).

En europæisk brintbank

Pressemeddelelse mv. kan læses [her](#) (kun på engelsk).

Kommissionens meddelelse om brintbanken findes [her](#) (kun på engelsk).

Produceret og skrevet af:

Andreas Sommer Møller, EU-konsulent, tlf. 3146

EU-nyt fra EU-konsulenterne sendes løbende til abonnenter i Folketinget